

Jubileusz 75-lecia Oddziału PTE w Szczecinie

Stanisław Flejterski*

Jubileusz Oddziału PTE w Szczecinie. Ekonomia na Pomorzu Zachodnim – kamienie milowe, współtwórcy, przyszłość

Wprowadzenie

W listopadzie 2023 roku brylantowy jubileusz swojego 75-lecia świętował szczeciński Oddział Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Szczeciński Oddział PTE, powstały na przełomie lat 40. i 50., ma na swoim koncie bogaty, poważny i stale powiększany dorobek, odgrywając wielokrotnie rolę inicjującą i integrującą. Niewątpliwy wpływ na liczne sukcesy i przedsięwzięcia, zarówno o charakterze naukowym, jak i praktycznym, mieli kolejni prezesi Oddziału: prof. Józef Rutkowski, dr Zygmunt Klonek, prof. Waldemar Grzywacz, prof. Edward Urbańczyk, prof. Adam Szewczuk, prof. Henryk Babis, prof. Aleksander Panasiuk oraz od roku 2020 prof. Barbara Kryk¹. Oddział PTE był i jest ściśle związany z rozwojem szczecińskiego ośrodka nauk ekonomicznych, mającego liczącą się, uznaną pozycję wśród polskich centrów zajmujących się badaniami z zakresu ekonomii, finansów i zarządzania oraz gospodarki przestrzennej i geografii społeczno-ekonomicznej.

Ten przyczynek – napisany z inspiracji prof. Elżbiety Mączyńskiej – jest skromną formą wyrażenia hołdu tym, którzy tworzyli – „ojcom-założycielom” – i tym, którzy nadal wnoszą swój wkład w rozwój nauk ekonomicznych. Jest próbą zaprezentowania głównych faktów związanych z rozwojem nauk ekonomicznych i wyższego szkolnictwa ekonomicznego w Szczecinie, zwłaszcza ukazanie nazwisk osób, głównie profesorów, które w tym okresie w największym stopniu wpłynęły na kształt i pozycję szczecińskiego

ośrodka nauk ekonomicznych, między innymi przez tworzenie szkół naukowych i kształcenie następców, badania naukowe, publikacje, kontakty z ośrodkami zagranicznymi oraz z praktyką gospodarczą.

Opisanie ponad siedemdziesięciu pięciu lat dziejów rozwoju wyższego szkolnictwa ekonomicznego i nauk ekonomicznych w Szczecinie graniczy z *mission impossible*, tak ze względu na ograniczone ramy tych rozważań, jak i na to, że nie są pisane przez zawodowego historyka, *sine ira et studio*, lecz przez ekonomistę związanego od ponad pół wieku z Pomorzem Zachodnim, a głównie ze Szczecinem. Historia polskiego szkolnictwa wyższego w Szczecinie, a tym samym na Pomorzu Zachodnim zaczęła się symbolicznie już 4 maja 1945 roku, na dwa miesiące przed oficjalnym, ostatecznym objęciem władzy w Szczecinie przez Polaków, z pierwszym polskim prezydentem inż. Piotrem Zarembą na czele. Początek należał do ekonomistów. 14 października 1946 roku był w dziejach polskiego Szczecina datą szczególną. Dzięki nieocenionemu wsparciu ówczesnych poznańskich uczonych² z prof. Józefem Górskim na czele³ Szczecin zaczął stawać się ośrodkiem akademickiej myśli ekonomicznej i kształcenia ekonomistów. Pierwsza była Akademia Handlowa (1946–1950), następnie Wyższa Szkoła Ekonomiczna (1950–1955), Wydział

² K. Pająk, *Wkład Wielkopolski w powstanie, rozwój i działalność szczecińskiego środowiska akademickiego, „Przełęcz Zachodni”* 1986, nr 1.

³ Rektor Józef Górski podczas inauguracji w dniu 21 listopada 1946 r. powiedział: „Jestem ogromnie wzruszony, jestem wzruszony dlatego, że po raz pierwszy od stuleci przemawia polski profesor, w polskim Szczecinie i do polskiego słuchacza. Jest to niewątpliwie dla nas wszystkich przełomowa chwila [...] Nie chcemy kształcić jedynie samych groszorbów. Nasi absolwenci mają być przede wszystkim wysoko wyrobionymi obywatelami, rozumiejącymi głębokie potrzeby gospodarcze i społeczne kraju oraz szerokich warstw naszego narodu” (za: K. Pająk, op.cit., s. 65).

* Prof. dr hab. Stanisław Flejterski – Uniwersytet WSB Merito Poznań/Szczecin.

¹ W obecnym Zarządzie Oddziału są również: prof. Iwona Bąk, dr Katarzyna Dadańska, prof. Anna Drab-Kurowska, prof. Ewa Frąckiewicz, prof. Krzysztof Janasz, dr Ireneusz Miciuła, prof. Aleksander Panasiuk.

Inżynierijno-Ekonomiczny Transportu Politechniki Szczecińskiej (1955–1985) i od 1985 roku Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Szczecińskiego (w latach 1990–2019 funkcjonowały dwa wydziały: Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania oraz Wydział Transportu i Łączności, od 1999 roku pod nazwą Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług)⁴, od jesieni 2019 roku funkcjonujący pod nazwą Wydział Ekonomii, Finansów i Zarządzania)⁵.

Burzliwa, niewolna od dramaturgii, również legend i anegdot, historia kształtowania się i rozwoju wyższego szkolnictwa ekonomicznego oraz nauk ekonomicznych w Szczecinie była przedmiotem opisów i analiz, głównie w związku z kolejnymi jubileuszami, zarówno uczelni, jak i wydziałów. W ograniczonych ramach niniejszego eseju możliwe jest skupienie się na dwóch sferach: po pierwsze – na krótkim przeglądzie dziejów rozwoju instytucjonalnego, po drugie – głównie na ludziach.

Kamienie milowe

Do „kamieni milowych” rozwoju szczecińskiego ośrodka nauk i edukacji ekonomicznej należy zaliczyć następujące daty i fakty (mieszczą się na tej liście również wydarzenia dotyczące ośrodków w Koszalinie i w Wałczu):

- 1945 – 4–19 maja – wizyta Grupy Operacyjnej Uniwersytetu Poznańskiego, z mgr. Kazimierzem Flatauem na czele, w celu utworzenia w Szczecinie oddziału tej uczelni⁶,
- 1946 – 14 października – pierwszy wykład i początek funkcjonowania oddziału poznańskiej Akademii Handlowej (wykład odbył się w świetlicy d. Zakładu Oczyszczania Miasta, późniejszym Klubie/Domu Kultury „Słowianin” przy ul. J. Korzeniowskiego 7),
- 1946 – 21 listopada – oficjalna inauguracja Oddziału AH z udziałem ówczesnej wiceminister oświaty (wykład inauguracyjny na temat „Bogactwa naturalne Ziemi Odzyskanych i ich znaczenie

gospodarcze dla Polski” wygłosił prof. Florian Barciński),

- 1948 – przekształcenie oddziału AH w Poznaniu w samodzielną Akademię Handlową w Szczecinie,
- 1950 – przekształcenie Akademii Handlowej w Wyższą Szkołę Ekonomiczną,
- 1955 – utworzenie Politechniki Szczecińskiej wraz z Wydziałem Inżynierijno-Ekonomicznym Transportu,
- 1985 – 30 września – pierwsza inauguracja na Uniwersytecie Szczecińskim (na mocy ustawy z 21 lipca 1984 r.),
- 1993 – powstanie Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu – pierwszej na Pomorzu Zachodnim uczelni niepublicznej (obecnie Akademia Nauk Stosowanych),
- 1999 – powstanie Wydziału Ekonomii i Zarządzania Politechniki Koszalińskiej (od 2012 roku funkcjonuje pod nazwą Wydziału Nauk Ekonomicznych),
- 1999 – utworzenie Wyższej Szkoły Integracji Europejskiej, Wyższej Szkoły Zarządzania oraz Wyższej Szkoły Zawodowej Oeconomicus Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego,
- 2004 – utworzenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu (obecnie Akademia Nauk Stosowanych),
- 2008 – utworzenie w Szczecinie Wydziału Ekonomicznego Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu (od kwietnia 2023 roku Uniwersytetu WSB Merito).

Na marginesie, niezależnie od tej pozytywnej oceny, trzeba zauważyć, że – i jest to fakt, a nie opinia – jak dotychczas nie udało się zbudować w Szczecinie „miasteczka uniwersyteckiego” lub chociaż wspólnego kampusu poszczególnych uczelni. Rozproszenie to można oczywiście objaśnić okolicznościami natury historycznej, jednak nie sposób nie zauważyć, że „zbiór nigdzie gęsty” raczej nie sprzyja akademickiej integracji oraz tak ważnej we współczesnej nauce wielo- i interdyscyplinarności. Ostatecznie granice między poszczególnymi subdyscyplinami ekonomicznymi są płynne, a bez uwzględniania kontekstu nie można na ogół otrzymać wartościowych rezultatów dociekań naukowych. Rangi bezpośrednich spotkań i dyskusji – mimo współczesnego substytutu w postaci kontaktów zdalnych – nie sposób przecenić.

„Ojcowie-założyciele”, rektorzy, dziekani

W syntetycznym opisie dziejów wyższego szkolnictwa ekonomicznego i nauk ekonomicznych w Szczecinie nie może zabraknąć listy osób kierujących poszczególnymi jednostkami – organizatorów, głównie rektorów i dziekanów. Szczególnej roli wymienionych

⁴ Ciekawostką jest fakt, że dzięki posiadaniu wówczas jedynie przez ten wydział pełnych praw akademickich możliwe było nadanie w roku 2000 doktoratów honorowych Jerzemu Giedroycowi i Leszkowi Kołakowskiemu.

⁵ Odrębny, zasłużony ośrodek rozwoju kształcenia i myśli ekonomicznej w Szczecinie to Wydział Ekonomiki i Organizacji Gospodarki Żywnościowej AR, obecnie Wydział Ekonomiczny ZUT. Innymi ośrodkami kształcenia ekonomicznego są uczelnie niepubliczne z Akademią Nauk Stosowanych – Zachodniopomorską Szkołą Biznesu i szczecińskim Wydziałem Ekonomicznym Uniwersytetu WSB Meritow Poznaniu na czele.

⁶ Na budynku przy ul. Mickiewicza 66 zajęтым dla uniwersytetu w Szczecinie zawieszona została wówczas tabliczka o treści: Uniwersytet Poznański. Oddział w Szczecinie. Wejście wzbronione (to samo po rosyjsku).

tu osób – na ogół profesorów – nie sposób przecenić (choć nie wolno nie pamiętać o osobach i zasługach prorektorów i prodziekanów): Akademia Handlowa – rektorzy – Józef Górski, Leon Babiński; Wyższa Szkoła Ekonomiczna – rektorzy Leon Babiński, Czesław Pietrzyk, Eufemiusz Terebucha; Politechnika Szczecińska – Zygmunt Zieliński, Franciszek Gronowski; Akademia Rolnicza – Edmund Dobrzycki; Uniwersytet Szczeciński – Tadeusz Wierzbicki, Hubert Bronk, Waldemar Tarczyński.

Funkcje dziekanów w okresie minionych lat pełnili: WSE – Gerard Feige-Górski, Stanisław Schwann, Czesław Pietrzyk, Władysław Górski, Przemysław Małek, Józef Rutkowski, Leon Babiński, Juliusz Mikołajski; WIET PS – Marian Madeyski, Eufemiusz Terebucha, Stanisław Schwann, Józef Rutkowski, Jerzy Wolszczan, Przemysław Małek, Tadeusz Waśniewski, Tadeusz Wierzbicki, Tadeusz Madej, Franciszek Gronowski, Rudolf Falkiewicz, Waldemar Grzywacz; US – Tadeusz Waśniewski, Lesław Swatler, Antoni Nowakowski, Teresa Lubińska, Edward Urbańczyk, Leon Dorozik, Waldemar Tarczyński, Małgorzata Łatuszyńska oraz w latach 1990–2019 WTiŁ/WZIEU – Hubert Bronk, Adam Szewczuk, Józef Perenc, Aleksander Panasiuk, Piotr Niedzielski, Juliusz Engelhardt. Dziekanem Zamiejscowego Wydziału Społeczno-Ekonomicznego US w Gorzowie Wlkp. był prof. Jerzy Dudziński.

Dla pełnego obrazu dodajmy, że szczecińscy ekonomiści byli też lub są osobami kierującymi innymi uczelniami lub wydziałami. Prof. Zdzisław Łaski był rektorem Państwowej Szkoły Morskiej/Wyższej Szkoły Morskiej; prof. Krzysztof Chwesiuk był prorektorem Akademii Morskiej oraz dziekanem Wydziału Inżynierjno-Ekonomicznego Transportu tejże uczelni; prof. Danuta Zawadzka (związana od lat ze szczecińskim środowiskiem ekonomicznym) jest rektorem Politechniki Koszalińskiej, dziekanem Wydziału Nauk Ekonomicznych tej uczelni był prof. Grzegorz Spychalski; prof. Ignacy Dziedziczak oraz prof. Jolanta Witek byli rektorami Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałczu; prof. Wojciech Olejniczak i prof. Aneta Zelek byli rektorami Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu (obecnie funkcję rektora pełni prof. Justyna Osuch-Mallett); prof. Juliusz Engelhardt i dr Jacek Ławicki byli rektorami Wyższej Szkoły Integracji Europejskiej; prof. Waldemar Grzywacz i prof. Henryk Babis – rektorami Wyższej Szkoły Zawodowej Oeconomicus; prof. Zenon Głodek był rektorem Gorzowskiej Wyższej Szkoły Zawodowej; prof. Wojciech Bąkowski i dr Adam Rudawski – rektorami Wyższej Szkoły Zarządzania; natomiast prof. Marek Dylewski, prof. Magdalena Majchrzak i dr Rafał Koczkodaj – dziekanami szczecińskiego Wydziału Ekonomicznego Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu (obecnie Uniwersytet WSB Merito).

Mistrzowie i szkoły naukowe

Powyższa lista osób, które pełniły lub obecnie pełnią główne funkcje administracyjne, nie wyczerpuje obrazu. W ciągu minionych ponad siedmiu dekad wybitny wkład w rozwój kształcenia i badań naukowych wniosło wielu innych uczonych: profesorów, doktorów habilitowanych i doktorów, wiążąc swoje życie zawodowe ze Szczecinem, tworząc dzieła z zakresu szeroko rozumianych nauk ekonomicznych. Interesujące byłoby zaprezentowanie przebiegu osobistych karier (pełnione funkcje, główne dzieła naukowe, otrzymane nagrody i wyróżnienia, dorobek dydaktyczny, osiągnięcia w zakresie kształcenia kadr naukowych, współpracy z zagranicą oraz z praktyką gospodarczą, pozyskiwanie grantów i kierowanie projektami badawczymi, organizacja konferencji i seminariów naukowych). W okresie ponad 70 lat szczecińscy uczeni reprezentujący kolejne jednostki w zmieniającym się szczecińskim ośrodku nauk ekonomicznych (AH, WSE, PS, US przy ul. Mickiewicza 64/66 i Cukrowej 8) wykształcili dziesiątki tysięcy absolwentów, którzy wyróżnili się osiągnięciami w pracy, pełniąc rozmaite funkcje w praktyce gospodarczej i w życiu publicznym, również za granicą. Profesorowie i doktorzy opublikowali tysiące prac – monografie profesorskich, rozpraw habilitacyjnych, monografie i podręczników o zasięgu ogólnopolskim, artykułów naukowych, w tym wielu – szczególnie w ostatnich latach – w językach obcych, recenzji, ponadto ekspertyz i innych opracowań na rzecz praktyki gospodarczej. Byli wielokrotnie nagradzani Nagrodami Ministra, nagrodami w rozmaitych konkursach w sferze nauki, również szczecińskimi „Noblami”. Szczecinianie związani z ośrodkiem nauk ekonomicznych pełnili różne funkcje publiczne, wielokrotnie byli wybierani do Komitetów Polskiej Akademii Nauk. Prezesami zasłużonego, powstałego w 1956 roku Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego byli m.in. profesorowie Leon Babiński, Władysław Górski i Józef Rutkowski.

W tytule niniejszego podrozdziału znajduje się termin „szkoły naukowe”. Termin ten od czasów starożytnych bywa rozmaicie pojmowany, czasem zapewne nadużywany. Szkoły naukowe były, są i będą fenomenem o zróżnicowanej genezie, granicach, sposobach funkcjonowania. Jedno jest pewne – szkoły na ogół koncentrują się wokół postaci mistrza, lidera społeczności naukowej uznającej ten sam paradygmat i podobne podejście do kanonów uprawiania nauki. Kwestią otwartą jest i pozostanie pytanie o status poszczególnych środowisk i ewentualne uznanie ich za szkoły naukowe *sensu stricto*. Czy i jakie szkoły naukowe powstały i są rozwijane w szczecińskim ośrodku myśli ekonomicznej?

Czy byli lub są wśród szczecińskich uczonych uprawiających nauki ekonomiczne – stosując kategorie autorstwa prof. Mariana Mazura (*Historia naturalna polskiego naukowca*) – pionierzy, klasycy, stymulatorzy, erudyci? Odpowiedź piszącego te słowa jest twierdząca. W tym miejscu wymienić należy przede wszystkim nazwiska – nieżyjących już – czołowych szczecińskich profesorów tytularnych, którzy zostawili po sobie znaczący dorobek naukowy oraz następców, kształcąc studentów oraz młodych pracowników nauki: Ryszard Budziński, Krzysztof Chwesiuk, Ksenia Czubakowska, Edmund Dobrzycki, Rudolf Falkiewicz, Franciszek Gronowski, Waldemar Grzywacz, Józef Hozer, Jan Karwowski, Zdzisław Łaski, Tadeusz Madej, Przemysław Małek, Antoni Nowakowski, Klemens Piotrowski, Irena Rutkowska, Józef Rutkowski, Kazimierz Sawicki, Stanisław Schwann, Antoni Skowroński, Lesław Swatler, Adam Szewczuk, Eufemiusz Terebucha, Tadeusz Waśniewski, Tadeusz Wierzbiński, Jerzy Wolszczan, Paweł Zalewski, Zygmunt Zieliński; prawo morskie, transportowe i ubezpieczeniowe – Leon Babiński, Władysław Górski; geografia gospodarcza – Juliusz Mikołajski; historia gospodarcza – Alfred Wielopolski.

Na kolejnej liście umieścić można emerytowanych oraz czynnych profesorów tytularnych, którzy wnieśli lub wnoszą nadal wkład do nauki i edukacji ekonomicznej: Wojciech Bąkowski, Aurelia Bielawska, Hubert Bronk, Krystyna Brzozowska, Roman Czaplewski, Leon Dorozik, Zygmunt Drązek, Jerzy Dudziński, Marek Dutkowski, Ignacy Dziedziczak, Juliusz Engelhardt, Beata Zofia Filipiak, Stanisław Flejterski, Ewa Frąckiewicz, Zenon Głodek, Waldemar Gos, Maria Hass-Symotiuk, Jolanta Iwin-Garzyńska, Władysław Janasz, Teresa Kiziukiewicz, Danuta Kopycińska, Kesra Nermend, Piotr Niedzielski, Józef Perenc, Grażyna Rosa, Edyta Rudawska, Iga Rudawska, Wanda Skoczylas, Józef Stanielewicz, Agnieszka Szewczyk, Zdzisław Szyjewski, Waldemar Tarczyński, Edward Urbańczyk, Elżbieta Załoga, Dariusz Zarzecki, Jan Zawadzki, Jolanta Zieziula, Magdalena Ziolo.

Dobrym, subiektywnym prawem autora jest zaprezentowanie, wywodzących się z różnych generacji, wybranych nazwisk doktorów habilitowanych, na ogół profesorów US, którzy z różnych względów zasługują na umieszczenie w niniejszym jubileuszowym esej. Na początek – nieżyjący już – Bronisław Dziedziul, Mirosława Gazińska Hanna Jabłońska-Skinder, Janusz Jamroga, Jolanta Kondratowicz-Pozorska, Zygmunt Leśkiewicz Tadeusz Obrębski, Tomasz Sondej, Grzegorz Spychalski. Z Alma Mater przy ul. Mickiewicza 64/66 lub przy ul. Cukrowej 8 związani byli w różnych okresach: Henryk Babis, Iwona Bąk, Ignacy Chrzanowski, Izabela Dembińska, Marek Dylewski, Alina Gładzicka-Janowska, Zdzisław Gomółka, Marian Gruba, Stefan Grzesiak, Joanna Hołub-Iwan,

Mariusz Jedliński, Edward Kolbusz, Janusz Korol, Krzysztof Luks, Magdalena Majchrzak, Marian Malicki, Krzysztof Małachowski, Eugeniusz Mazur, Andrzej Mielcarek, Halina Nakonieczna-Kisiel, Krystyna Naumowicz, Wojciech Olejniczak, Aleksander Panasiuk, Andrzej Piegat, Henryk Salmonowicz, Zygmunt Silski, Czesław Sułkowski, Piotr Szczypa, Bogusław Walczak, Kazimiera Winiarska, Jolanta Witek, Grażyna Wolska, Jerzy Wronka, Aneta Zelek.

Obecnie (styczeń 2024) w Instytutach: Ekonomii i Finansów, Zarządzania oraz Gospodarki Przestrzennej i Geografii Społeczno-Ekonomicznej pracują m.in.: Adam Adamczyk, Jacek Batóg, Anna Bera, Tomasz Bernat, Beata Bieszk-Stolorz, Izabela Bludnik, Mariusz Borowski, Małgorzata Brojak-Trzaskowska, Agnieszka Budziewicz-Guźlecka, Jacek Buko, Augustyna Burlita, Katarzyna Byrka-Kita, Jacek Cypryjański, Maciej Czaplewski, Mariusz Doszyń, Anna Drab-Kurowska, Wojciech Drożdż, Iwona Foryś, Sławomir Franek, Marzena Frankowska, Katarzyna Gadomska-Lila, Małgorzata Guzowska, Stanisław Hońko, Marta Hozer-Koćmiel, Krzysztof Janasz, Wojciech Jarecki, Ireneusz Jaźwiński, Rafał Klóska, Renata Knap, Sebastian Kokot, Jarosław Korpysa, Katarzyna Kozioł-Nadolna, Ewa Krok, Barbara Kryk, Karol Kuczera, Marek Kunasz, Tomasz Kwarciański, Christian Lis, Alberto Lozano-Platonoff, Małgorzata Łatuszyńska, Agnieszka Majewska, Sebastian Majewski, Iwona Markowicz, Wiesław Maziarz, Ewa Mazur-Wierzbińska, Beata Meyer, Dariusz Milewski, Danuta Miłaszewicz, Radosław Miśkiewicz, Rafał Nagaj, Adam Pawlicz, Michał Pluciński, Przemysław Pluskota, Anna Pluta, Małgorzata Porada-Rochoń, Beata Sadowska, Adam Stecyk, Tomasz Strąk, Jakub Swacha, Katarzyna Szopik-Depczyńska, Beata Świecka, Małgorzata Tarczyńska-Łuniewska, Anna Tokarz-Kocik, Blanka Tundys, Anna Turczak, Jarosław Wątróbski, Joanna Wiśniewska, Tomasz Wiśniewski, Katarzyna Włodarczyk, Patrycja Zwiech. W tym miejscu można wyrazić życzenie i nadzieję, że wymienieni uczeni młodszej generacji będą z powodzeniem kontynuować tradycję i dorobek swoich poprzedników.

Brak miejsca nie pozwala na omówienie poważnego edukacyjnego i naukowego dorobku doktorów. Osoby ze stopniem doktora były/są autorami podręczników, monografii i artykułów. Tytułem przykładu warto wymienić takie osoby jak: Hanna Babis-Janowska, Teresa Bal, Kazimierz Barański, Tadeusz Buczkowski, Marek Czajkowski, Andrzej Danecki, Ewa Flejterska, Józef Gontarz, Jerzy Gracz, Leszek Gracz, Ewa Hozer, Stanisław Klukowski, Edward Kolanko, Mieczysław Koralewski, Dominika Kordela, Teresa Kosacka, Gerard Kowalewski, Teresa Królikowska, Ewa Kubiak, Wiesław Łukasik, Zbigniew Miklewicz, Benedykt Niemczynowicz, Monika Pettersen-Sobczyk, Lech

Próchnicki, Jerzy Rozwadowski, Aleksandra Smółczyńska, Zenon Sosnowski, Michał Stecyk, Elżbieta Szaruga, Bogdan Wankiewicz, Agata Wawrzyniak, Barbara Wąsikowska, Mateusz Wiścicki, Włodzimierz Zasadzki, Małgorzata Zwolankowska, Marek Zwolankowski.

Zakończenie

Rangi szkolnictwa wyższego i nauki nie sposób przecenić. Francis Bacon (1561–1626) pisał przed wiekami: „Tyle mamy władzy, ile mamy wiedzy”. Dokonania naukowe oraz edukacyjne kilkuset szcześcińskich ekonomistów (profesorów tytularnych, profesorów uczelnianych lub doktorów habilitowanych, także wielu doktorów i magistrów) w latach minionego 77-lecia – bez zbędnej jubileuszowej kurtuazji – można ocenić wysoko, a w niektórych przypadkach bardzo wysoko.

Historia i minione dokonania są ważne jako fundament rozwoju, jeszcze ważniejsza jest przyszłość („ważne są tylko te dni, których jeszcze nie znamy”). Czasem mawia się, że każda generacja ma swój czas i swoje zadania do wykonania. Każde pokolenie czerpie z dorobku poprzednich pokoleń. Każdy człowiek, także człowiek uprawiający naukę, musi liczyć się z tym, że w gmachu, który zbudował, będą mieszkać inni. Nauka i uczeni mają do spełnienia wiele funkcji – od poznawczych do praktycznych: opisywanie, mierzenie, porównywanie, objaśnianie, wartościowanie, przewidywanie, proponowanie. Liczba i skala wyzwań znajdujących się obecnie przed gospodarką Polski, w tym gospodarką Pomorza Zachodniego jest nadzwyczajna. Kolejne lata i następne dekady będą wymagać od szcześcińskich uczonych, w tym i ekonomistów, wielkiego wysiłku. Wydaje się, że kluczową rolę przypisać należy działaniom na rzecz silniejszego umiędzynarodowienia nauki (nauka była i jest globalna, albo nie ma jej wcale), a także na rzecz inteligentnej integracji lokalnego środowiska. Wydaje się, że w tym zakresie jest sporo do zrobienia. Dotychczasowemu rozwojowi towarzyszył – zapewne i z powodów obiektywnych, jak i subiektywnych – swoisty syndrom dekompozycji, czy też atomizacji. Postulatu tego nie należy pojmować jako idei integracji instytucjonalnej za wszelką cenę, lecz głównie jako sugestię zdynamizowania rozwoju współpracy merytorycznej między wydziałami, instytutami,

katedrami i zakładami, *last but not least* poszczególnymi naukowcami („można maszerować osobno, byle – kiedy trzeba – uderzać razem”).

Mimo znanych ograniczeń demograficznych i finansowych należy życzyć zachodniopomorskim uczelniom (w tym instytutom wchodzącym w skład Wydziału Ekonomii, Finansów i Zarządzania US) i kilku tysiącom tutejszych uczonych kolejnych dokonań i sukcesów w kształceniu oraz w badaniach naukowych. Rola tworzenia i unowocześniania infrastruktury na rzecz zachodniopomorskich uczelni – również dzięki obecności w Unii Europejskiej – nie podlega dyskusji. Osobną kwestią jest dążenie do poprawy wizerunku szkolnictwa wyższego i nauki na Pomorzu Zachodnim. Od wyników ewaluacji, od pozycji w rankingach i kolejnych sukcesów zachodniopomorskich uczonych zależy, czy czołowi absolwenci szkół średnich naszego regionu będą planować studiowanie w uczelniach zachodniopomorskich oraz związanie swego życia i karier zawodowych z tym regionem.

Niektórzy nieprzypadkowo twierdzą, że nauki ekonomiczne są najbardziej ściśle wśród nieściśłych i najbardziej nieściśle wśród ściśłych. Rangi nauk ekonomicznych nie sposób przecenić, spotyka się nawet czasem opinię, że są one najważniejsze, najciekawsze i najtrudniejsze. Opinia ta wydaje się tym bardziej uprawniona, jeśli uwzględnić współczesny kontekst. Żyjemy w erze radykalnej niepewności, nadzwyczajnych zagrożeń i fundamentalnych wyzwań niemal w każdej sferze i na każdym poziomie – od globalnego do makro-, mezo- i mikroekonomicznego. Polskim ekonomistom – zarówno akademickim, jak i tym związanych z praktyką – zadań nie zabraknie, tak w trzeciej dekadzie XXI wieku, jak i w następnych. ■

Od lewej: dr hab. Barbara Kryk, prof. US – prezes Oddziału PTE w Szczecinie, dr hab. Bogdan Ślusarz, prof. UZ – wiceprezes PTE ZK, dr hab. Anna Drab-Kurowska, prof. US – wiceprezes Oddziału PTE w Szczecinie.